

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes aliquot

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Regula XII. Genus significat naturam quandam diversam a speciebus

urn:nbn:de:bsz:31-102400

REGULA XII.

Genus significat naturam quandam diversam à speciebus.

I. Pererius *Lib. I. de Philosophia Cap. VI.* demonstratur, scientiam speculativam non esse genus Metaphysicæ, Physicæ & disciplinarum Mathematicarum, ita argumentatur: *Genus significat naturam quandam diversam à naturis specierum, & habet proprietates diversas, & est prius & universalius, quàm qualibet species. At non existit speculativa aliqua scientia generalis, divisa ab illis tribus, habens subiectum diversum, principia item & passiones, & quæ sit prior & universalior, quàm Metaphysica, Physica, & scientia Mathematica.*

II. Resp. Genus habere naturam diversam à naturis specierum potest tripliciter intelligi: I. quod sit diversa in se, & præclusò actu intellectus. II. Quod non sit tantùm diversa in se, sed & divisa ac separatim existens à speciebus. III. Quod ratione distincta & diversa sit.

III. His præmissis dicimus: primò & secundò modò genus non habere naturam diversam à naturis specierum: siquidem genus non distinguitur in se, & secundùm rem à speciebus: multò minus divisum est, & separatim existit à naturis specierum. Habet igitur

TT 3

tur

RE-

tur tertio tantum modo genus quodammodo naturam à naturis specierum diversam, quatenus, licet secundum rem & in se eadem sit natura eorum, conceptus tamen formalis in animo, qui repræsentat rem, ut significatur nomine generis, non est simpliciter idem cum eo, qui repræsentat eam, ut significatur nomine speciei: non, quod contradistinguantur illi conceptus formales sicut, contradistinguuntur conceptus formales generis & differentia, sed quod conceptus speciei includat simul conceptum generis & differentia, conceptus autem generis, in quantum genus est, abstrahitur sive præscinditur à conceptu speciei, ut species est: quem, admodum e. c. natura hominis, ut homo est, repræsentatur hoc conceptu complexo: *corpus vivens, sentiens & rationale*; animal autem, ut animal est, repræsentatur hoc solum, *corpus vivens & sentiens*, & propterea conceptus animalis, ut animal est, præscinditur à conceptu hominis, ut homo est, quia eum non includit.

IV. Quod porro Pererius dicit, *genus habere proprietates diversas*, etiam non ita intelligendum est, quasi habeat proprietates seorsim & extra species ipsi competentes, aut quod proprietates generis non competant speciebus; sed ita, quod, cum proprietates generis cum genere recipiuntur, non reci-

pro

procedi
ipso ge
sint: qu
cum sp
cum ge
ris prop
us dicit
qualite

III. & I
V.

mum,
se sub
buit si
non sign
turis sp
scientia
gamus
ex illis
signific
res sibi
constat
natura
Physica
turis;
quam
bruti:
propri
versali
prior,

procentur verò cum singulis speciebus, hoc ipso generis, & non specierum proprietates sunt: quemadmodum proprietates specierum cum speciebus recipiuntur, non autem cum genere, indeque specierum, & non generis proprietates sunt. Quod autem Pererius dicit, *genus esse prius & universalius quàm qualibet species*, de eò jam supra egimus *Reg. III. & IV.*

V. Jam consideremus Pererii Syllogismum. Dicimus, ipsum non rectè subsumsisse sub propositione Majore. Ita enim debuit fieri subsumptio: *Scientia contemplativa non significat naturam quandam diversam à naturis specierum, Metaphysicà scilicet, Physicà, & scientiis Mathematicis.* At hanc minorem negamus, si, ut debet, intelligitur tertio modo ex illis, de quibus *S. II. & III.* Natura n. quam significat scientia contemplativa, est, quod res sibi subjectas doceat tantum scire, sicut constat ex ipso Pererio *Cap. II. Lib. six.* At hæc natura ratione distincta est à Metaphysicâ, Physicâ & scientiarum Mathematicarum naturis; ab iis abstrahitur, & tam diversa est quàm natura animalis à naturâ hominis & bruti; habet etiam proprietates diversas à proprietatibus illarum disciplinarum, universalior est, cum de singulis prædicetur: est prior, cum à scientiâ contemplativâ ad species

istas non reciprocetur essendi consequentia. Sequitur enim; *Physica est. E. est scientia contemplativa.* Sed non sequitur; *Est scientia contemplativa. E. est Physica.*

VI. Neque verò ulla est consequentia: *Non existit aliqua scientia contemplativa generalis, divisa ab illis tribus disciplinis, quæ est assumptio Pererii. E. scientia contemplativa non habet naturam diversam à naturis trium illarum disciplinarum.* I. Quia consequens non aliter debet intelligi, quàm tertio illò modò ex illis, de quibus §. II & III. Antecedens autem loquitur expressè non de naturâ ratione diversâ à naturis specierum, sed de divisâ, & consequenter diversâ, ut seorsim existat, Ex quò perspicitur, Pererium Majorem suam, propositionem intelligere in primò & secundò sensu, de quibus §. II, quò modò quidem à nobis eam non concedi ex §. III. constat. II. Quia quæstio est de *scientia contemplativa, an sit genus?* & sic conceptum est consequens; sed antecedens loquitur de *aliqua scientia contemplativa.* Conceditur, non dari aliquam scientiam contemplativam, quæ sit genus illarum trium; sed hoc quæritur: *an scientia contemplativa sit genus?* Quemadmodum non datur aliquod animal generale, quod habeat naturam divisam ab homine & brutò, & sic eorum genus; interim animal habet

habet u
sam à na
aliquò r
& bruti
templati
aut aliq
scientia
tur pers
proposi
contemp
nuntur
ra: quæ
tionum

Tota

I. Ut
id, quo
voluit.

Tota

sp

Sed

no

ca

m

o

p

E. sc

habet naturam ratione distinctam & præcisi-
sam à naturis hominis & bruti, & propterea
aliquò modò diversam, & est genus hominis
& bruti. Quando dico: *Aligua scientia con-*
templativa est genus trium illarum scientiarum,
aut *aliquod animal est genus hominis & bruti;*
scientia & animal sumuntur seu supponun-
tur *personaliter*, & quidem *disjunctivè*, & sunt
propositiones falsæ. At cum dico: *Scientia*
contemplativa est genus, animal est genus, suppo-
nuntur *simpliciter* & sunt propositiones ve-
ræ: quæ facilè capit, cui doctrina supposi-
tionum nota est.

REGULA XIII.

*Tota natura generis continetur in quâ-
libet specie.*

I. Utitur & hõc Pererius ad probandum
id, quod propositione præcedenti probare
voluit. Ita enim argumentatur:

*Tota natura generis continetur in qualibet
specie.*

*Sed universa cognitio speculativa non conti-
netur in unaquaque scientia. Metaphysi-
ca nimirum, Physica & disciplinis Mathe-
maticis: alioquin quælibet specularetur
omne ens, vel omnes res, quæ cadere
possunt sub speculativam.*

E. scientia contemplativa non est genus earum.

TT 5

II. Nos